I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties en reactie van de bewindspersoon

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van het BNC-fiche over de mededeling van de Europese Commissie over het concurrentievermogen van de bankensector en de eengemaakte markt voor bankdiensten. Deze leden steunen de Commissie waar zij onnodige barrières wegneemt en de Europese bankenmarkt verder integreert. Versimpeling mag echter niet ten koste gaan van de weerbaarheid van banken. De rekening van de financiële crisis kwam uiteindelijk bij de samenleving terecht en die les mag niet vergeten worden. Deze leden hebben nog enkele vragen.

De leden van de D66-fractie zien een Europees depositogarantiestelsel als een belangrijke stap naar een voltooide bankenunie. Kan het kabinet toelichten waarop de onderhandelingen tot nu toe zijn vastgelopen en welke van die bezwaren het nieuwe voorstel van de Commissie volgens haar kan wegnemen? Wat is de inzet van het kabinet voor dit nieuwe voorstel? Welke vorm van een Europees stelsel heeft haar voorkeur en onder welke voorwaarden kan Nederland instemmen? En welke stappen gaat de minister zetten om een actieve bijdrage te leveren in Brussel om de bankenunie op korte termijn te voltooien?

De leden van de D66-fractie vragen waarom de onderhandelingen over een Europees depositogarantiestelsel tot nu toe zijn vastgelopen. In 2015 zijn de eerste voorstellen gedaan voor een Europees depositogarantiestelsel (EDIS). De discussies daarover zijn tot nu toe nog zonder overeenstemming gebleven, onder meer doordat verschillende lidstaten voorwaarden stellen aan de voortgang op een EDIS. Zo is er al lange tijd discussie over het aanpakken van risico's op bankbalansen als voorwaarde voor meer risicodeling via een EDIS. Daarbij werden met name hoge aantallen niet-presterende leningen en hoge concentraties staatsobligaties op bankbalansen als problematisch gezien door landen die terughoudend tegenover voortgang op een EDIS stonden. De afgelopen jaren is veel voortgang gemaakt op het verminderen van niet-presterende leningen op bankbalansen en zijn ook hoge concentraties staatsobligaties op bankbalansen afgenomen. Toch blijven hoge concentraties staatsobligaties in sommige lidstaten een heikel punt. Verschillende lidstaten, waaronder Nederland, vonden dat de risico's van dergelijke hoge concentraties staatsobligaties moeten worden geadresseerd voordat verdere stappen ten aanzien van risicodeling (via een EDIS) kunnen worden genomen. Dit was voor andere landen echter onacceptabel, waardoor de onderhandelingen vastliepen.

Verder vragen de leden van de D66-fractie welke eerdere bezwaren de Europese Commissie in haar nieuwe voorstel probeert weg te nemen. Om tegemoet te komen aan eerdere bezwaren kondigt de Commissie in haar Mededeling[1] aan dat het voorstel voor een EDIS uit 2015 wordt vervangen door een nieuw voorstel. Eén van de doelstellingen van de Commissie met dit voorstel is het voorkomen dat het falen van grensoverschrijdende bankgroepen een disproportioneel effect heeft voor de nationale depositogarantiestelsels van de lidstaten. De Commissie heeft nog niet geschetst hoe het nieuwe voorstel volgend jaar eruit komt te zien; het is derhalve nog niet duidelijk hoe de Commissie zal proberen de eerdere bezwaren over risicodeling weg te nemen.

Wel is duidelijk dat de Europese Commissie voornemens is om het risico van hoge concentraties van staatsobligatieportfolio's op bankbalansen aan te pakken en diversificatie te stimuleren. De Commissie doet in haar Mededeling nog geen uitspraken over de concrete vormgeving van de voorstellen, waardoor een inhoudelijke beoordeling nog niet mogelijk is.

De leden van de D66-fractie vragen daarnaast wat de inzet van het kabinet is t.a.v. dit voorstel, onder welke voorwaarden Nederland zou kunnen instemmen en welke stappen de minister zet om een actieve bijdrage te leveren aan de voltooiing van de bankenunie.

---

[1] eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52026DC0615

Met het oog op verdere versterking van de integratie, vindt het kabinet het wenselijk dat de Commissie stappen zet richting een vervolmaakte bankenunie. Dit is ook onderdeel van het coalitieakkoord. Het kabinet vindt het daarom positief dat de Commissie van plan is met een nieuw voorstel ter vervanging voor EDIS te komen als belangrijke stap richting voltooiing van de bankenunie, nadat gesprekken over het eerdere voorstel uit 2015 zijn vastgelopen. Het kabinet ziet het belang van stappen richting een Europees depositogarantiestelsel (DGS), onder meer omdat het combineren van privaat gefinancierde achtervangfondsen de slagkracht vergroot om problemen in de financiële sector aan te pakken en de risico's voor nationale overheden beperkt.

Om hiermee in te kunnen stemmen is het voor het kabinet belangrijk dat verdere risicodeling gepaard gaat met verdere risicoreductie. Hoewel het positief is dat niet-presterende leningen op bankbalansen fors zijn afgenomen, blijft het kabinet van mening dat er nog stappen op de reductie van de risico's van staatsobligaties op bankbalansen moeten worden gezet. In dat licht verwelkomt het kabinet het voornemen van de Commissie om het risico van hoge concentraties van staatsobligaties op bankbalansen aan te pakken en diversificatie van staatsobligatieportfolio's op bankbalansen te stimuleren.

Het kabinet vindt het van groot belang voor het Europese concurrentievermogen om stappen te zetten richting de voltooiing van de bankenunie. Daarom pleit het kabinet in Brussel voor ambitieuze voorstellen van de Commissie op dit terrein. Ook zet het kabinet zich in voor een gezamenlijke behandeling van de aanstaande voorstellen op versimpeling en integratie. Het kabinet draagt deze lijn uit in Europese vergaderingen en in overleg met Europese contacten. Mogelijk wordt dit onderwerp op een geschikt moment ook besproken in de E6-groep.

De leden van de D66-fractie merken op dat de minister in het commissiedebat Eurogroep/Ecofin van 9 september 2026 heeft aangegeven dit dossier in de E6-kopgroep te agenderen en te zoeken naar andere manieren om de risico's van staatsobligaties op bankbalansen te mitigeren. Welke inspanningen heeft het kabinet sindsdien geleverd en wat hebben die opgeleverd? En welke ruimte ziet de minister hier voor concessies, gegeven de hoge staatsschulden en spreads binnen de eurozone?

Het kabinet wil het eerdere Nederlandse standpunt ten aanzien van de risico's van staatsobligaties op bankbalansen behouden, maar wel op onderdelen herzien. Vorige kabinetten stelden aan vervolmaking van de bankenunie de voorwaarde van invoering van kredietrisicogewichten voor staatsobligaties op bankbalansen. Dit bleek uiteindelijk een van de barrières om tot een akkoord te komen. Het kabinet vindt het van belang om meer integratie in de Europese bankenmarkt mogelijk te maken en staat daarom open voor alternatieve maatregelen die de risico's van staatsobligaties op bankbalansen reduceren. Daarbij kijkt het kabinet met name naar een kapitaalopslag voor hoge concentraties staatsobligaties van één land op de bankbalans. Verdere risicodeling dient voor het kabinet dus nog steeds gepaard te gaan met risicoreductie.

De leden van de D66-fractie zijn van mening dat het concurrentievermogen van Europese banken (en het financieringslandschap voor Europese bedrijven) vooral gebaat is bij het wegnemen van barrières binnen de interne markt en niet bij het versoepelen van kapitaaleisen. Het kabinet haalt in het fiche zelf de analyse van DNB aan, waaruit blijkt dat de impact van prudentiële regelgeving op financieringslasten beperkt is. DNB concludeert bovendien dat lagere kapitaal- en liquiditeitseisen weinig extra kredietverlening opleveren en de weerbaarheid van de sector verzwakken, terwijl het voltooien van de bankenunie en het verminderen van fragmentatie effectiever zijn. Deelt de minister deze conclusie? Zo ja, hoe gaat hij ervoor zorgen dat de wetsvoorstellen die de Commissie in het eerste kwartaal van 2027 presenteert voorrang geven aan het wegnemen van barrières boven het versoepelen van eisen?

Het kabinet ziet verdere integratie van de bankensector als belangrijkste speerpunt om het concurrentievermogen van de bankensector te versterken. Het belang van verdere integratie blijkt ook uit cijfers van het IMF, die laten zien dat het Europese BBP met 2% kan stijgen door bancaire financiële integratie. Het kabinet heeft hierbij drie speerpunten: het grensoverschrijdend vrijer bewegen van kapitaal

en liquiditeit binnen een bankengroep, een Europees mechanisme om deposito's te beschermen en de aanpak van excessieve concentraties van overheidsobligaties op de balans van banken.

Het is positief dat de Commissie in haar mededeling al aandacht heeft voor integratie van de bankensector en fragmentatie in de markt als eerste uitdaging noemt. Het kabinet vindt het belangrijk dat wetsvoorstellen gezamenlijk worden besproken zodat voorstellen voor integratie en het verminderen van complexiteit in samenhang kunnen worden bezien. Het kabinet wil dat het raamwerk versimpeld wordt en tegelijkertijd vooruitgang op integratie wordt geboekt.

De Commissie noemt ook niet-prudentiële obstakels, zoals uiteenlopende regels op het gebied van antiwitwasbeleid, insolventierecht, databescherming, belastingen en consumentenbescherming. Welke concrete stappen zet het kabinet, onder meer in de kopgroep, om deze obstakels weg te nemen en op welke termijn? Kan de minister voorbeelden geven hoe harmonisatie van deze regelgeving op EU-niveau eruit kan zien?

In de voorstellen voor banken waar de Commissie naar verwachting in het eerste kwartaal van 2027 mee komt, zet de Commissie waarschijnlijk voornamelijk stappen om prudentiële obstakels weg te nemen. De Commissie merkt in haar mededeling terecht op dat ook niet-prudentiële obstakels een belemmering kunnen vormen voor grensoverschrijdende activiteiten door banken. Het kabinet zet zich ervoor in om deze obstakels te verminderen, al loopt dit vooral buiten de verwachte voorstellen van de Commissie ter versterking van het concurrentievermogen van de bankensector. Niet-prudentiële obstakels betreffen verschillende dossiers op veel verschillende deelterreinen en ministeries. Het ligt derhalve niet voor de hand dit als algemeen thema in de E6-groep met ministers van Financiën op te pakken.

Het gebruik van verordeningen in plaats van richtlijnen is een belangrijk middel om meer harmonisatie in regelgeving te bereiken. Verordeningen werken immers rechtstreeks, zonder dat landen daar nationaal aanvullingen op kunnen doen. Zo heeft het kabinet de overheveling van anti-witwasregels van een richtlijn naar een verordening gesteund. Eventuele uitleg die nog gedaan moet worden van die anti-witwasverordening, wordt door de nieuw opgerichte Europese anti-witwastoezichthouder (AMLA) gedaan. Het is positief dat de Commissie in de mededeling noemt dat ze zich samen met AMLA inzet voor de geharmoniseerde toepassing van deze regels. De anti-witwasverordening is vanaf 10 juli 2027 van toepassing.

Ook op het terrein van insolventierecht worden belangrijke stappen gezet. Begin dit jaar is de richtlijn materieel insolventierecht vastgesteld, een belangrijke eerste stap voor het bereiken van meer harmonisatie op het gebied van insolventierecht. Nederland is aan de slag met de implementatie hiervan, wat zal leiden tot minder verschillen tussen lidstaten. Een voorbeeld daarvan zijn de regels van schuldeisersbenadeling in faillissement (de faillissementspauliana). De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid stuurt u voor het einde van het jaar een brief met een stand van zaken van de verschillende dossiers op het terrein van het faillissementsrecht.[2]

De Commissie stelt dat een echt single rulebook niet kan worden waargemaakt zolang 'bevoegdheidsoverschrijdingen van lidstaten ten aanzien van concentraties' blijven bestaan. Tegelijkertijd constateren de leden van de D66-fractie dat in andere dossiers juist om nationale uitzonderingen wordt gevraagd, zoals de Duitse wens om Deutsche Börse uit te zonderen van Europees toezicht. Hoe heeft het kabinet zich in de onderhandelingen over deze Duitse wens opgesteld en heeft zij zich tegen een dergelijke uitzondering uitgesproken? Hoe voorkomt de regering dat uitzonderingen in het ene dossier de harmonisatie in het andere ondermijnen?

[2] Kamerstukken 2025/2026, 29 279, nr. 1020.

Nederland had conform de inzet in het BNC-fiche over het kapitaalmarktintegratie- en toezichtcentralisatiepakket (MISP)[3] liever de criteria van het Commissievoorstel aangehouden en heeft dit in de onderhandelingen over MISP uitgedragen. Tegelijkertijd was er een brede wens in de Raad om de drempel voor Europees toezicht hoger te leggen. De significantiecriteria die dit bepalen waren bij de onderhandelingen een belangrijk punt van discussie, zowel in de Raad als binnen de E6. Het kabinet heeft er bij de onderhandelingen consequent voor gepleit dat het toezicht op alle significante en pan-Europese marktpartijen naar ESMA wordt overgeheveld. Het compromis is gevonden door het aanpassen van de door de Commissie voorgestelde criteria, waarmee de drempel is verhoogd waarboven een marktpartij significant wordt bevonden. Nederland kon zich hierin vinden, gegeven de bereidheid om in de Raad compromissen te sluiten en zo vooruitgang te boeken bij de kapitaalmarktunie. Hiermee worden echte stappen gezet voor meer toezicht op EU-niveau, iets waar al jaren over wordt gesproken, maar waar de voortgang tot nu toe minimaal was. Zie verder de beantwoording van de vragen van de leden van de D66-fractie van het schriftelijk overleg over het verslag van de Eurogroep en de informele Ecofinraad van 18-19 september 2026.[4]

Bij het bankentoezicht wordt al jaren onderscheid gemaakt tussen significante instellingen die onder ECB-toezicht (SSM) staan en instellingen die onder nationaal toezicht vallen. Door de introductie van significantiecriteria wordt met MISP een vergelijkbaar raamwerk gecreëerd voor beurzen en andere marktinfrastructuurpartijen, maar blijft het kapitaalmarkttoezicht verder losstaan van het bankentoezicht.

De leden van de D66-fractie lezen dat de Commissie voorstelt de toezichthouder de bevoegdheid te ontnemen om bankspecifieke verhogingen van de leverage ratio op te leggen. Met welk doel is deze bevoegdheid destijds ingevoerd? Bij hoeveel banken, in Nederland en in de bankenunie, wordt een dergelijke eis op dit moment opgelegd? Hoe kunnen toezichthouders na het schrappen van deze bevoegdheid nog ingrijpen bij risico's die de risicogewogen eisen niet ondervangen? Hoe stelt het kabinet zich op tegen dit voorstel? En hoe schat het kabinet de risico's in voor financiële stabiliteit in de eurozone naar aanleiding van lagere leverage ratio's, met name gegeven de huidige risico's rondom hoge staatsschulden, hoge rente op staatsobligaties en tegelijkertijd een blijvende grote afhankelijkheid tussen overheden en banken (de zogenaamde 'sovereign-bank nexus')?

De minister wilde in het commissiedebat van 9 september jl. nog geen standpunt innemen over dit voorstel en verwees daarvoor naar dit fiche. Daarin schrijft het kabinet alleen dat het schrappen van deze bevoegdheid geen betekenisvolle versimpeling is. Steunt het kabinet het voorstel van de Commissie, of zal het zich er in de onderhandelingen tegen verzetten?

De bevoegdheid van de toezichthouder om een bank een hogere *leverage ratio*[5] op te leggen is in 2019 geïntroduceerd, met het doel om het risico van een excessieve hefboom (leverage) te kunnen beperken, als de algemene leverage ratio van 3% dit niet afdoende doet.[6] Een hogere leverage ratio kan bijvoorbeeld worden opgelegd als een bank door balansoptimalisatie extra gevoelig is voor excessieve leverage. Binnen de bankenunie heeft de toezichthouder aan veertien significante banken een hogere leverage ratio opgelegd, variërend van 0,10 tot 0,30% (bovenop de uniforme minimum leverage ratio van 3% die voor elke bank geldt).[7] Dit betekent dat deze banken relatief meer eigen vermogen moeten aanhouden naast de andere eisen waar de banken al aan moeten voldoen. Toezichthouders gebruiken deze bevoegdheid

---

[3] Kamerstukken 2025/2026, 22 112, nr. 4241.

[4] Kamerstukken 2025/2026, 21501-07 nr. 2213.

[5] De leverage ratio meet het eigen vermogen dat een bank bezit ten opzichte van haar totale blootstellingen. Deze ratio is niet risicogewogen en begrenst het vreemd vermogen ten opzichte van het eigen vermogen.

[6] Bancaire kapitaaleisen bestaan uit algemene, zogeheten Pijler I eisen, die voor elke bank gelden en uit bankspecifieke eisen, zogeheten Pijler II eisen. De toezichthouder kan deze bankspecifieke eisen opleggen voor bankspecifieke risico's die onvoldoende worden gedekt door de algemene kapitaaleisen.

[7] https://www.bankingsupervision.europa.eu/activities/srep/pillar-2-requirement/html/index.en.html.

relatief beperkt, omdat de leverage ratio fungeert als extra waarborg ten opzichte van de risicogewogen eisen, die de basis voor kapitaaleisen zijn.[8] Zo hoeft er voor een hoge of geconcentreerde blootstelling van staatsobligaties geen kapitaal te worden aangehouden onder het risicogewogen raamwerk, terwijl blootstellingen op de overheid wel meetellen voor de berekening van de leverage ratio.

Hoewel het instrument relatief beperkt wordt gebruikt, ziet het wel op specifieke risico's. Het afschaffen van deze bevoegdheid betekent dat toezichthouders een gericht instrument missen om specifieke risico's voor een bank te adresseren. Het wegvallen van dit instrument is vooral relevant voor risico's die niet of onvoldoende via risicogewogen eisen worden ondervangen. Deze kunnen bijvoorbeeld ontstaan door blootstellingen die niet volledig zichtbaar zijn in de omvang van de balans, zoals derivaten, financieringstransacties of verplichtingen buiten de balans. Daar komt bij dat het instrument weinig regeldruk kent, doordat de leverage ratio een simpele eis is. Het kabinet wacht de concrete voorstellen van de Europese Commissie en de toelichting daarbij af, maar ziet het op voorhand niet als passend om deze bevoegdheid te verwijderen uit het instrumentarium, terwijl risico's in de toekomst kunnen oplopen.

Tot slot zien de leden van de D66-fractie ruimere beloningsregels niet als oplossing voor het concurrentievermogen van de Europese bankensector. In het commissiedebat van 9 september 2026 verwees de minister voor zijn standpunt over onder meer de beloningsregels naar dit fiche. Het fiche stelt echter dat een inhoudelijke beoordeling nog niet mogelijk is. Wat is de inzet van het kabinet ten aanzien van het beloningskader voor banken? Steunt het kabinet een versoepeling? En wanneer informeert het kabinet de Kamer over zijn standpunt?

Het is nog onduidelijk of de Europese Commissie de beloningsregels wil herzien en zo ja, hoe. Zodra de Commissie met eventuele aanpassingen komt, beoordeelt het kabinet of de maatregelen een goed evenwicht vinden tussen het versterken van het concurrentievermogen van de financiële sector en het minimaliseren van prikkels die kunnen leiden tot het nemen van excessieve risico's. Als de Commissie een wetgevingsvoorstel publiceert, is het kabinet in staat een standpunt hierover te vormen en de Tweede en Eerste Kamer hier nader over te informeren via een BNC-fiche.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de mededeling van de Commissie over het concurrentievermogen van de bankensector en de eengemaakte markt voor bankdiensten.

De leden van de VVD-fractie zien een sterke, stabiele en concurrerende bankensector als een fundamentele randvoorwaarde voor een gezond economisch klimaat en een aantrekkelijk vestigingsklimaat in Nederland en Europa. Banken spelen immers een cruciale rol bij het financieren van onze ondernemers, het mkb en de grote transities waar we voor staan. Deze leden delen de analyse dat de Europese bankensector momenteel te maken heeft met vergaande fragmentatie en een disproportioneel hoge regeldruk, wat de internationale concurrentiepositie ten opzichte van bijvoorbeeld de Verenigde Staten en Azië onder druk zet. Zij steunen dan ook de inzet om de regels te vereenvoudigen en de administratieve lasten te verlichten, maar willen scherp waken over de proportionaliteit, het behoud van financiële stabiliteit en de bescherming van de Nederlandse belastingbetaler. Deze leden hebben hiertoe de volgende vragen aan de minister.

Voor wat betreft regeldruk, proportionaliteit en vestigingsklimaat signaleert de Europese Commissie terecht dat het EU-regelgevingskader op onderdelen te complex, omslachtig en gefragmenteerd is. De leden van de VVD-fractie vragen of er concreet toegelicht kan worden welke specifieke rapportagevereisten en regels het kabinet als eerste in aanmerking vindt komen voor afschaffing of vereenvoudiging? Ook zijn deze leden van mening dat

[8] De leverage ratio is niet gebaseerd op risicogewichten, maar borgt dat banken altijd een minimumniveau aan kapitaal en een maximum hefboom hebben.

extra nationale koppen op Europees beleid het gelijke speelveld binnen de EU aantasten en de concurrentiepositie van Nederlandse banken schaden. Zij vragen of de minister bereid is toe te zeggen dat Nederland zich bij de implementatie van eventuele herziene regels strikt zal houden aan de Europese standaarden, zonder extra nationale lasten of hogere nationale buffers op te leggen. Hoe wordt de balans tussen het vergroten van het concurrentievermogen en het handhaven van noodzakelijke buffers gewogen en gevonden? Deelt de minister de visie dat het verlichten van administratieve druk niet ten koste mag gaan van de financiële stabiliteit, maar dat overregulering de kredietverlening aan het bedrijfsleven momenteel onnodig afknijpt?

Het verminderen van complexiteit en regeldruk in het bankenraamwerk zijn voor het kabinet belangrijke aandachtspunten. Het bankenraamwerk dat sinds de financiële crisis is ontstaan, heeft onze banken weerbaarder en stabieler gemaakt. Tegelijkertijd is het raamwerk ook complex geworden. Hier zijn verbeteringen mogelijk. Tegelijkertijd is het belangrijk om bij de vereenvoudiging van het raamwerk de financiële stabiliteit en weerbaarheid van banken te behouden, juist zodat er ook op lange termijn voldoende financiering beschikbaar is. In de voorstellen moet daarom een balans worden gevonden. Met gerichte voorstellen kan het kader worden vereenvoudigd, terwijl de veerkracht van banken behouden blijft.

Concreet ziet het kabinet op dit moment een aantal onderwerpen waar vereenvoudiging mogelijk is. Ten eerste kan de overlap tussen macroprudentiële buffers worden verminderd, door buffers samen te voegen en de toepassing te harmoniseren. Ook kan worden verduidelijkt hoe de overlap tussen de eisen uit het microprudentiële en macroprudentiële raamwerk kan worden voorkomen. Daarnaast kan het resolutieraamwerk worden versimpeld en geharmoniseerd door de Europese resolutiestandaarden meer in lijn te brengen met internationale standaarden. Op het gebied van rapportagelasten kunnen de administratieve lasten omlaag door betere datadeling tussen toezichthouders.

Langlopende enquêtes naar kredietverlening laten overigens zien dat bedrijven enige beperking in beschikbaarheid van bancaire financiering ervaren, maar dat de algemene economische condities als grootste beperking worden gezien.[9] Enquêtes over financieringsbeslissingen van banken laten zien dat ook banken vooral striktere condities hanteren voor kredietaanvragen door toegenomen risico's, zoals geopolitieke risico's.[10]

De leden van de VVD-fractie lezen dat het kabinet open staat voor een kritische blik op regels die consumentenbescherming bevatten, mits een adequaat niveau van consumentenbescherming geborgd blijft. Deze leden vragen of de minister concreet kan maken wat het kabinet onder een 'adequaat niveau' verstaat? Welke specifieke bestaande consumentenbeschermende regels binnen de bancaire sector heeft de minister hierbij op het oog die eventueel versoepeld of vereenvoudigd zouden kunnen worden?

De mededeling van de Commissie gaat in op de harmonisering van antiwitwaswetgeving. In het BNC-fiche schrijft het kabinet dat in veel gevallen de keuze voor een verordening ten opzichte van een richtlijn, zoals bij antiwitwaswetgeving, van meerwaarde kan zijn voor harmonisering van regels in de interne markt, mits daarmee een adequaat niveau van consumentenbescherming geborgd is. Welke bescherming adequaat is hangt af van de relevante context. In het algemeen geldt dat het kabinet veel waarde hecht aan de bescherming van consumenten die financiële diensten afnemen in Nederland.

Het is onduidelijk of de Commissie met voorstellen voor een verordening komt waarbij deze afweging relevant is. Ter illustratie kunnen twee voorbeelden dienen buiten dit BNC-fiche waarbij de afweging tussen harmonisering en consumentenbescherming speelt. Zo vindt Nederland de transparantie van de financiële dienstverlener over verdiende provisies en bescherming bij het aangaan van consumptief krediet

[9] ECB SAFE (Survey on the Access to Finance by Enterprises).

[10] ECB BLS (Bank Lending Survey).

belangrijk. Het overzetten van regels van een richtlijn naar een verordening kan bijdragen aan een geharmoniseerd en simpeler raamwerk, maar kan ook gevolgen hebben voor het beschermingsniveau van de consument. Het is steeds per verordening een afweging in hoeverre de gewenste bescherming bereikt kan worden via geharmoniseerde regels en op welke wijze Nederland zich aldus inzet in onderhandelingen. Zo zet het kabinet zich bij de wet- en regelgeving over effectenhandel ervoor in dat regels waar mogelijk worden geüniformeerd, vereenvoudigd en overgeheveld van de MiFID II-richtlijn naar de MiFIR-verordening. Daarbij staat ook een hoog niveau van beleggersbescherming centraal.

De leden van de VVD-fractie lezen in de Europese mededeling over het concurrentievermogen van de bankensector dat het wegnemen van barrières en het creëren van een gelijk speelveld (level playing field) cruciaal zijn voor de kracht van de Europese markt. Zij wijzen er al langer op dat de nationale wetgeving rondom het bonusplafond de concurrentiepositie van Nederlandse banken bij het aantrekken van internationaal talent belemmert. Deze leden vragen hoe de minister de impact ziet van deze Nederlandse wetgeving op het concurrentievermogen van onze bancaire sector in het licht van deze Europese mededeling? Is de minister, in het kader van het versterken van de eengemaakte markt en het vestigingsklimaat, bereid om de Nederlandse regelgeving omtrent beloningen kritisch tegen het licht te houden en versneld te harmoniseren met de Europese standaarden?

Nederlandse beloningsregels die strenger zijn dan wat in andere lidstaten gebruikelijk is, kunnen het Nederlands concurrentie- en vestigingsklimaat schaden. Zoals hiervoor werd toegelicht, is het daarom van belang dat de wetgever een evenwicht vindt tussen enerzijds het belang van het versterken van het Europees concurrentievermogen en anderzijds het belang van het minimaliseren van perverse prikkels die leiden tot het nemen van excessieve risico's. Als de Europese Commissie een wetgevingsvoorstel publiceert, dan zal het kabinet dit voorstel beoordelen en aandacht hebben voor beide belangen.

De leden van de VVD-fractie lezen dat het kabinet terughoudend is ten aanzien van een transitiemaatregel voor laagrisicohypotheken in het kader van risicogebaseerde kapitaaleisen. Deze leden maken zich zorgen over die terughoudendheid omdat het aanhouden van onnodig veel kapitaal voor Nederlandse hypotheken met een zeer laag risicoprofiel de concurrentiekracht van de banken en de rentelasten nadelig kunnen beïnvloeden. Deze leden vragen de minister hoe hij de huidige terughoudendheid rijmt met motie van de leden Vermeer en De Vries (Kamerstuk 32 013, nr. 300) over dit onderwerp en, gezien het feit dat er geen inschatting van de effecten beschikbaar is, vragen deze leden of de minister bereid is om de terughoudendheid te laten varen?

De overgangsmaatregel voor laagrisicohypotheken is een lidstaatoptie die is ingevoerd ter infasering van de Bazelstandaarden in EU-wetgeving. De lidstaatoptie houdt in dat banken tijdelijke lagere risicogewichten konden hanteren voor woninghypotheken bij de berekening van de kapitaalvloer (lagere kapitaaleisen) om de overgang naar de Bazelstandaarden te vergemakkelijken. Om hiervoor in aanmerking te komen moet een bank aan bepaalde voorwaarden voldoen, waaronder een maximaal verlies van 0,25% over een deel van de hypotheekportefeuille over de afgelopen acht jaar. De motie van de leden Vermeer en De Vries vroeg het kabinet gebruik te maken van deze lidstaatoptie. Het kabinet heeft deze motie op 15 januari 2025 uitgevoerd via een uitvoeringsbesluit voor de wijzigingen aan de verordening kapitaalvereisten.[11] De infaseringsregeling eindigt in 2032.

Vooruitlopend op de wetsvoorstellen van de Commissie en de bijbehorende impactanalyse is er geen actuele inschatting van de effecten van het aflopen van deze transitiemaatregel op de Europese en Nederlandse hypothekenmarkt. Op dit moment is er geen reden om een significant effect op de hypotheekrente te verwachten als de overgangsmaatregel afloopt. De Nederlandsche Bank (DNB) nam per januari 2022 een maatregel waardoor banken tijdelijk (tot eind november van dit jaar) extra kapitaal

[11] Stb. 2025, 5.

moesten aanhouden, vanwege financiële stabiliteitsrisico's op de huizenmarkt.[12] De ervaringen rondom de introductie van die maatregel geven geen aanleiding om significante impact op financieringskosten van huishoudens te verwachten. Het marktaandeel van banken in de hypotheekmarkt is in die jaren zelfs gegroeid.

Ook voor de concurrentiekracht van banken verwacht het kabinet geen negatieve impact. In andere jurisdicties wordt dit deel van de Bazelakkoorden geïmplementeerd zonder afwijkingen. Een recente studie van DNB laat bovendien zien dat kapitaal niet zomaar een kostenpost is, maar positieve economische effecten heeft, doordat het risico op crises beperkt en eraan bijdraagt dat banken in goede en slechte tijden krediet kunnen verstrekken. Daarbij blijken de effecten van de kapitaalverhogingen van de afgelopen periode op kredietverlening en financieringslasten beperkt.[13]

De Commissie overweegt nu of deze tijdelijke maatregel permanent moet worden gemaakt. Deze lidstaatoptie was echter niet bedoeld en beoordeeld als een permanente maatregel. Er is dan ook niet geanalyseerd wat de langetermijneffecten op de financiële stabiliteit zijn bij zo'n permante verlaging van kapitaaleisen. Het kabinet denkt dat de voorwaarden waaraan banken moeten voldoen om lagere kapitaaleisen toe te passen de financiële stabiliteit onvoldoende borgen indien de voorwaarden worden gebruikt in een situatie waarbij de verlaging permanent geldt. Zo ziet de voorwaarde die gaat over de maximale historische verliezen slechts op verliezen op een deel van de hypotheekportefeuille over de afgelopen acht jaar. Een huizenprijscyclus bedraagt gemiddeld echter 15-20 jaar en het is nodig om de verliezen op de volledige hypotheekportefeuille in acht te nemen. Hypotheken vormen een groot deel van bankenbalansen in Europa en waren de afgelopen periode in meerdere lidstaten een bron van systeemrisico's. Dit benadrukt het belang om onderschatting van risico's te voorkomen.[14]

Vanwege deze redenen is het kabinet in het fiche terughoudend over het permanent maken van deze uitzondering. Het kabinet wacht de voorstellen en de bijbehorende impactanalyse waar de Commissie in het eerste kwartaal van 2027 mee komt af. Het kabinet betrekt de impactanalyse bij de beoordeling van de daadwerkelijke voorstellen, waarover u te zijner tijd een BNC-fiche zal ontvangen. Voorstellen moeten een balans houden tussen het in acht nemen van de specifieke kenmerken van de Europese bankensector en adequate waarborgen voor een wereldwijd weerbare bankensector.

De leden van de VVD-fractie lezen dat het kabinet als uitgangspunt hanteert dat de Bazel-standaarden getrouw in de EU geïmplementeerd moeten worden. Deze leden hechten eveneens aan sterke en weerbare banken en willen geen wereldwijde race naar de bodem. Tegelijkertijd constateren deze leden dat de EU, anders dan andere jurisdicties, de Bazel-standaarden toepast op zowel internationaal actieve als kleinere, niet internationaal actieve, banken en dat de implementatie van de Bazel-standaarden tussen jurisdicties varieert. Hoe beoordeelt de minister het risico dat Europese, en in het bijzonder Nederlandse, banken op achterstand komen te staan wanneer de EU de standaarden strikt implementeert, terwijl andere grote jurisdicties zoals de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk onderdelen uitstellen of anders invullen? Is de minister bereid zich ervoor in te zetten dat de Europese implementatie mede afhankelijk wordt gemaakt van de daadwerkelijke implementatie in andere grote jurisdicties, zodat een internationaal gelijk speelveld wordt geborgd? Is de minister daarnaast bereid te pleiten voor een eenvoudiger regime voor kleinere, niet internationaal actieve banken, zoals ook in andere jurisdicties gebruikelijk is?

De vergelijking van raamwerken tussen jurisdicties is complex. Wel blijkt uit dergelijke vergelijkingen dat de implementatie in andere lidstaten grotendeels conform Bazel is. Het belangrijkste punt waar de EU

---

[12] DNB (2021). Vooruitzichten gunstig, maar kwetsbaarheden nemen toe.

[13] DNB (2026). Can banks finance the EU's strategic priorities?

[14] Een verlaagd risicogewicht van 10% maal een kapitaalseis van grofweg 12,5% verplicht banken zich voor ruim 1% te financieren met eigen vermogen voor een hypothecaire lening.

strenger is dan de VS is het feit dat de Bazelstandaarden op alle banken worden toegepast, ongeacht hoe internationaal actief ze zijn. Als het gaat om de inhoud van de standaarden ten aanzien van kredietrisico is de VS juist traditioneel strenger dan de EU. De kapitaaleisen in het VK en Zwitserland zijn overwegend conform de Bazelstandaarden. Daarnaast laten studies van onder andere de Europese Centrale Bank (ECB)[15] zien dat kapitaaleisen van de grootste Europese banken hoger zouden zijn indien zij aan de Amerikaanse eisen zouden moeten voldoen. Kapitaaleisen zijn dan ook niet de belangrijkste oorzaak voor de sterke concurrentiepositie van Amerikaanse banken. De zorg dat Europese banken op achterstand komen te staan als gevolg van de Bazel-implementatie deelt het kabinet daarom niet.

Op veel bancaire markten is de directe concurrentie tussen banken uit verschillende jurisdicties overigens zeer beperkt. Europese bedrijven en huishoudens lenen veelal bij in Europa gevestigde banken. Bij de handelsactiviteiten van banken is wel sprake van concurrentie op internationaal niveau. Dat is een van de weinige bancaire markten waar deze directe concurrentie plaatsvindt. Om die reden heeft Nederland zich constructief opgesteld bij de implementatie van het marktrisicoraamwerk (FRTB)[16] en steun uitgesproken voor gerichte, tijdelijke aanpassingen van de Bazelstandaarden bij de invoering van FRTB.

Het kabinet is voorstander van meer proportionaliteit voor kleine banken. Kleine en niet-complexe banken zijn op dit moment al onderworpen aan een simpeler regime. Het kabinet verwelkomt het voornemen van de Commissie om de regelgeving en het toezicht voor kleine of minder complexe banken verder te versimpelen. Het is belangrijk dat ook banken met een grote omvang, maar een relatief laag risicoprofiel, hierbij niet over het hoofd gezien worden.

De leden van de VVD-fractie vragen de minister voorts wat de verwachte impact van de volledige infasering van de outputvloer is op de kapitaaleisen van Nederlandse banken. Kan de minister deze impact kwantificeren en aangeven wat dit betekent voor de kredietverlening en de hypotheekrente?

In 2024 schatte de Europese Bankenautoriteit (EBA) dat de volledige infasering van de zogenaamde outputvloer de minimum kapitaaleisen van Europese banken met gemiddeld 5,7% laat toenemen.[17] DNB heeft meermaals gecommuniceerd dat Nederlandse banken nu al over voldoende kapitaal beschikken om hieraan te voldoen.[18]

Recent nog concludeerde DNB dat prudentiële regelgeving voordelen heeft voor de financiële stabiliteit en dat de impact op kredietverlening en financieringslasten beperkt en veelal tijdelijk is.[19] Wel noemt DNB dat regelgeving de keuze van banken in de allocatie van de financiering kan beïnvloeden, door minder risicovollere leningen te verstrekken. Een recente empirische studie van de Bank of England komt tot vergelijkbare conclusies en vindt tijdelijke effecten in de overgang naar hogere kapitaaleisen.[20] Mede omdat Nederlandse banken nu al over voldoende kapitaal beschikken om te voldoen aan de eerder overeengekomen eisen is een negatieve impact op kredietverlening niet te verwachten.

Dat geldt ook voor een effect op de hypotheekrente. Zoals in antwoord op één van uw vorige vragen aangegeven, geven de ervaringen van een DNB-maatregel voor hypotheken die een aantal jaar van kracht

---

[15] https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecb.op387.en.pdf

[16] De Fundamental review of the trading book (FRTB) bevat regels om risico's te adresseren die voortkomen uit handelsactiviteiten van banken.

[17] https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/2024-10/eee3e459-52f3-4fe5-a911-18f9adf1d6cb/Basel%20III%20monitoring%20Report.pdf

[18] DNB (2023). Snelle en volledige invoering Bazel 3 belangrijk voor Europese banken.

[19] DNB (2026). Can banks finance the EU's strategic priorities?

[20] D'Amario et al. (2026), The economic effects of changes to bank capital regulation: evidence from the United Kingdom, Bank of England Staff Working Paper No. 1,172.

is geweest geen aanleiding om significante impact op financieringskosten van huishoudens te verwachten. Het marktaandeel van banken in de hypotheekmarkt is in die jaren juist gegroeid.

Voorts lezen deze leden dat het kabinet de huidige Europese prudentiële behandeling van investeringen in software een passende middenweg vindt. Hoe verhoudt dit standpunt zich tot het belang van innovatie en digitalisering in de bankensector en tot het gelijke speelveld met banken uit jurisdicties waar deze investeringen niet volledig van het kernkapitaal hoeven te worden afgetrokken?

Het kabinet onderschrijft het belang van innovatie en digitalisering in de bankensector. De goede winstgevendheid van Europese banken maakt het ook mogelijk om de benodigde investeringen hierin te doen. Banken zullen dit ook willen doen vanuit bedrijfseconomische overwegingen. Dit laat echter onverlet dat eigen vermogen dat is geïnvesteerd in software zeer beperkt verliezen kan opvangen, wat juist de functie van kapitaal is. In het kader van het gelijke speelveld vindt het kabinet dan ook dat de EU de passende middenweg heeft gekozen tussen de strengere Britse en soepelere Amerikaanse prudentiële behandeling van software.

Ten aanzien van de kapitaalmarktunie en marktintegratie, wordt in de mededeling gesproken over een vlottere doorstroming van kapitaal en liquiditeit binnen internationale bankengroepen. De leden van de VVD-fractie zijn voorstander van een diepere integratie van de Europese kapitaalmarktunie. Toch brengt het volledig vrije schuiven met kapitaal tussen gelieerde bancaire ondernemingen in verschillende lidstaten risico's met zich mee voor de nationale financiële stabiliteit, bijvoorbeeld in een situatie waarin een bancaire gelieerde onderneming in een ander Europees land in grote financiële problemen raakt en er door de leiding van de bank besloten wordt om snel kapitaal weg te halen bij de gezonde Nederlandse tak om het gat elders te dichten. Welke waarborgen acht de minister noodzakelijk om te voorkomen dat Nederlandse deposanten of de Nederlandse staat indirect blootgesteld worden aan risico's in andere lidstaten? Hoe beoordeelt de minister het spanningsveld tussen enerzijds de roep om marktconsolidatie om te concurreren op het wereldtoneel en anderzijds het behoud van een diverse en concurrerende bancaire markt binnen Nederland voor consumenten en het MKB?

De Europese Commissie zet inderdaad uiteen dat prudentiële barrières in de weg staan aan verdere integratie in de EU-bankensector. In dit kader noemt de Commissie dat ze voornemens is maatregelen voor te stellen die efficiënter kapitaal- en liquiditeitsbeheer binnen een bankengroep mogelijk maken. De Commissie wijst er daarbij onder meer op dat de mate van weerbaarheid van de bankengroep van belang is. Ook moet het gaan om goed geïntegreerde groepen. Daarbij is de Commissie ook voornemens om waarborgen te introduceren die crediteuren en deposanten beschermen.

Zoals uiteengezet in het BNC-fiche verwelkomt het kabinet de voornemens van de Commissie om met maatregelen te komen die de efficiëntie van de allocatie van kapitaal en liquiditeit verbeteren. Daarbij hecht het kabinet eraan dat deze maatregelen gepaard gaan met de genoemde voorwaarden en met goede waarborgen ter bescherming van de rekeninghouders en crediteuren en de stabiliteit in landen waar de bankengroep actief is.

In dit kader vindt het kabinet het dan ook wenselijk dat de Commissie integraal stappen wil zetten richting een vervolmaakte bankenunie via een nieuw voorstel voor EDIS. Dit kan bijdragen aan de bescherming van deposanten, onafhankelijk van de lidstaat waarin hun bank gezeteld is. De Commissie noemt ook dat het nieuwe voorstel een gelijke bescherming van (gegarandeerde) deposanten binnen de Europese bankenmarkt zal borgen.

De mededeling bevat nog geen concrete vormgeving ten aanzien van het nieuwe EDIS-voorstel. In algemene zin hecht het kabinet bij deze herziening waarde aan een goedwerkend en efficiënt raamwerk dat de gevolgen van de falende bank voor de belastingbetaler, beschermde deposant en de bredere financiële stabiliteit beperkt.

Het kabinet vindt het belangrijk dat de Europese bankensector als geheel minder gefragmenteerd wordt en minder georganiseerd is langs nationale grenzen. Het is wenselijk dat Nederlandse banken kunnen concurreren in het buitenland en vice versa, omdat dit de efficiëntie van de dienstverlening van banken aan burgers en bedrijven kan bevorderen. Met meer integratie op de Europese markt neemt bovendien de omvang van de markt toe en hebben consumenten en het MKB dus een groter aanbod aan banken, uit binnen- en buitenland, om uit te kiezen. Verdere Europese integratie, die een stimulans kan zijn voor verdere consolidatie, is dus niet alleen bevorderlijk voor de concurrentiepositie van Europese banken vis-a-vis banken uit de Verenigde Staten, maar kan ook bevorderlijk zijn voor de concurrentie op de interne markt.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de Commissie uiteenlopende nationale regels op het gebied van insolventierecht uitdrukkelijk noemt als niet-prudentieel obstakel voor een geïntegreerde Europese bankenmarkt. Deze leden constateren dat het kabinet in het BNC-fiche wel ingaat op antiwitwasregels en consumentenbescherming, maar geen standpunt inneemt over het insolventierecht. Kan de minister alsnog toelichten wat de positie van het kabinet is ten aanzien van het insolventierecht als belemmering voor grensoverschrijdend bankieren en welke inzet het kabinet op dit punt in Europees verband pleegt?

Het kabinet deelt de analyse van de Commissie dat verschillen in insolventierecht zorgen voor onnodige kosten en onvolledige benutting van de potentie van de kapitaalmarktunie. In Europees verband zijn de afgelopen jaren al grote stappen gezet om het faillissementsrecht te harmoniseren. Zo is eerder dit jaar de richtlijn materieel insolventierecht vastgesteld, waarmee een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan de voorspelbaarheid en rechtszekerheid in faillissementen voor investeerders (waaronder banken). Nederland gaat aan de slag met de implementatie van deze richtlijn, zodat harmonisatie ook daadwerkelijk dichterbij komt. Daarnaast ziet het kabinet graag dat er in Europa nadere stappen gezet worden voor verdere harmonisatie van het insolventierecht, zoals is aangegeven in het coalitieakkoord.[21] Het kabinet wil hierbij een voortrekkersrol pakken en werkt aan de uitvoering hiervan.

De leden van de VVD-fractie vragen de minister of hij de opvatting deelt dat het Nederlandse faillissementsrecht op onderdelen strenger is dan het insolventierecht in andere lidstaten. Zo ja, op welke onderdelen is dat het geval en in hoeverre belemmert dit grensoverschrijdende kredietverlening, fusies en overnames of de vestiging van buitenlandse banken in Nederland? Is de minister bereid te onderzoeken of het Nederlandse faillissementsrecht op die onderdelen in lijn kan worden gebracht met dat van andere lidstaten?

Los van de vraag wat verstaan dient te worden onder een “strenger faillissementsrecht”, waarop de analyse van de Commissie niet ingaat, meent het kabinet dat het Nederlandse insolventierecht over het algemeen goed functioneert. Dat neemt niet weg dat er op een aantal punten is en wordt gewerkt aan verbetering. Daarbij wordt, waar dienstig, ook gekeken naar wetgeving in andere lidstaten van de Europese Unie. Zo zijn er de afgelopen jaren grote stappen gezet die tot resultaat hebben gehad dat het insolventierecht van Nederland en van andere lidstaten zich in eenzelfde richting hebben ontwikkeld. Zo werd de Nederlandse introductie van een regeling waarbij bedrijven in financiële nood financieel kunnen herstructureren (de Wet homologatie onderhands akkoord, WHOA) snel opgevolgd door een Europese regeling, die nu dus ook voor andere lidstaten geldt. Ook de implementatie van de richtlijn materieel insolventierecht leidt tot minder verschillen tussen lidstaten op belangrijke onderdelen van het insolventierecht. Er wordt bijvoorbeeld een Europees kader geïntroduceerd voor de regels van schuldeisersbenadeling in faillissement (de faillissementspauliana). De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid stuurt u voor het einde van het jaar een brief met een stand van zaken van de verschillende dossiers op het terrein van het faillissementsrecht (Kamerstukken 2025/2026, 29 279, nr. 1020). Zoals bij de beantwoording van de vorige

[21] Daarin is opgenomen: “We vormen een kopgroep met gelijkgestemde landen om op korte termijn regels, zoals het faillissementsrecht, te harmoniseren.”

vraag is aangegeven, werken we daarnaast aan verdere harmonisatie van het faillissementsrecht in Europees verband.

Hiernaast vragen de leden van de VVD-fractie hoe de minister de samenhang ziet tussen het insolventierecht en de door de Commissie voorgestelde vlottere doorstroming van kapitaal en liquiditeit binnen bankengroepen. Uiteenlopende nationale insolventieregels bepalen immers mede in welke mate Nederlandse deposanten en crediteuren bij het falen van een grensoverschrijdende bankengroep beschermd zijn.

Zoals hierboven geschetst, is het kabinet van mening dat verschillen in insolventierecht zorgen voor onnodige kosten en onvolledige benutting van de potentie van een geïntegreerde Europese markt. Het kabinet wil daarom graag dat er in Europa verdere stappen worden gezet ten aanzien van nadere harmonisatie van het insolventierecht.

De banken (en verzekeraars) vallen buiten de werking van de Verordening betreffende insolventieprocedures, waarin voor andere ondernemingen een geleidelijk op meer elementen geharmoniseerd faillissementsregime is neergelegd. Er is wel een speciaal regime uit de richtlijn betreffende de sanering en liquidatie van kredietinstellingen, waardoor voor elke bank uit Nederland alleen de Nederlandse faillissementsrechter bevoegd is en een curator aan kan wijzen. Voor een moederbank uit een andere lidstaat is de rechter uit de betreffende lidstaat bevoegd en het faillissement wordt in beginsel per individuele entiteit afgewikkeld (in resolutie is wel groepsresolutie mogelijk). Anders dan de genoemde Insolventieverordening bevat de richtlijn geen bepalingen over coördinatie van een faillissement van meerdere banken uit een groep, en ook op andere punten is de bancaire richtlijn niet gemoderniseerd. Overigens geldt voor deposanten dat zij, bij het faillissement van een bank, te allen tijde in Europa per bankvergunninghouder tot het bedrag van EUR 100.000,- beschermd zijn door het depositogarantiestelsel van iedere lidstaat tegen verliezen.

De Commissie is voornemens om het EDIS-voorstel uit 2015 te vervangen voor een nieuw voorstel dat de doelstelling heeft dat het falen van grensoverschrijdende bankgroepen geen disproportioneel effect heeft voor nationale depositogarantiestelsels of de overheidsbegroting. Daarnaast is de Commissie voornemens om de voorspelbaarheid van resolutiestrategieën te verbeteren. Regelgeving op het terrein van crediteurenhiërarchie is al voldoende geharmoniseerd. Sinds de herziening van het crisismanagementraamwerk (CMDI), van begin 2026, is sprake van een uniformere crediteurenhiërarchie binnen die de mate van verliesdeling binnen Europa heeft vastgesteld voor alle banken, zowel in resolutie als in faillissement, zodat crediteuren van elke bank hier op een beter voorspelbare wijze rekening mee kunnen houden.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de discussie over marktintegratie onlosmakelijk verbonden wordt met stappen richting een Europees depositogarantiestelsel (EDIS) en dat er een nieuw voorstel komt. Deze leden zijn altijd kritisch geweest op een overhaaste invoering van EDIS, zolang de risico's op de balansen van banken in andere Europese lidstaten niet significant en permanent zijn afgebouwd. Zij zijn tevreden over de positie van het kabinet dat risicoreductie vooraf moet gaan aan enige vorm van risicodeling en ten aanzien van het voornemen om hoge concentraties staatsobligaties te adresseren en diversificatie te stimuleren. Deze leden vragen zich af tot welk niveau die risicoreductie moet gaan, alvorens er over kan worden gegaan op zo'n risicodeling? Op welke wijze gaat de minister dit standpunt verdedigen en in hoeverre delen andere lidstaten deze insteek?

Naar aanleiding van de financiële crisis van 2007/08 en binnen de kaders van de bankenunie is veel werk verzet om de risico's in de bankensector terug te dringen. Zo zijn buffers van banken verhoogd, is toezicht op niet-presterende leningen (NPLs) aangescherpt en is er een mechanisme ingevoerd voor als banken falen, om belastingbetalers beter te beschermen. In het verslag van de Eurogroep en informele Ecofinraad

van september 2026 is uitgebreid ingegaan op de stappen die de EU heeft gezet om te voorkomen dat de belastingbetaler aan de lat staat bij bankverliezen.[22]

Tegelijkertijd zijn er nog altijd onderdelen van het raamwerk die nopen tot verdere risicoreductie. Zo kunnen onzekerheden over de schuldhoudbaarheid van lidstaten en risico's in de financiële sector elkaar versterken als banken een hoge concentratie aan staatsobligaties van de eigen lidstaat op de balans hebben staan. Dit heeft potentiële financiële stabiliteitsrisico's tot gevolg. Om die reden is het afbouwen van hoge concentraties van binnenlandse overheidsobligaties op bankbalansen onderdeel van de Nederlandse inzet voor het voltooien van de bankenunie.

Gezien de recente ontwikkelingen in staatsobligatiemarkten en zorgen over schuldhoudbaarheid, ziet het kabinet nog altijd de relevantie van het aanpakken van dit risico. Tegelijkertijd staat het kabinet open voor alternatieve maatregelen die de risico's van staatsobligaties op bankbalansen reduceren (als alternatief voor risicogewichten voor staatsobligaties op bankbalansen). Het kabinet kijkt hierbij met name naar een kapitaalopslag die specifiek geldt voor hoge concentraties staatsobligaties van één land op de bankbalans. Uiteindelijk zal het kabinet de verschillende voorstellen in samenhang beoordelen, waarbij risicodeling inderdaad voldoende gepaard dient te gaan met risicoreductie.

Om het internationale concurrentievermogen te versterken is innovatie binnen de bancaire sector essentieel. De Commissie benadrukt de noodzaak van technologische verandering. De leden van de VVD-fractie vragen de minister of hij ruimte ziet om binnen de toezichtskaders (zoals 'sandboxes') meer ruimte te bieden aan banken om te experimenteren met nieuwe digitale technologieën, zonder dat dit direct tot verstikkende regeldruk leidt? Hoe verhoudt dit zich tot de lopende initiatieven rondom de digitale euro en open finance?

Het kabinet onderschrijft het belang van technologische innovatie voor een concurrerende en toekomstbestendige financiële sector. Binnen de bestaande toezichtkaders is ook ruimte om innovatie te accommoderen. DNB en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) hebben hier de afgelopen jaren onderzoek naar gedaan. In 2016 introduceerden zij naast de InnovationHub het zogenoemde Maatwerk voor Innovatie, de Nederlandse variant van een *regulatory sandbox*. Daarbij werd binnen de interpretatieruimte van de wet bekeken hoe onnodige belemmeringen voor innovatieve toepassingen konden worden weggenomen.

De ervaringen hiermee zijn vervolgens gezamenlijk met de (bancaire) sector onderzocht. Hierbij zijn concrete voorbeelden van marktpartijen (waaronder banken en verzekeraars) bekeken en is gekeken naar ervaringen met buitenlandse sandboxes, waaronder die van toezichthouders in het VK, Spanje, Italië, Singapore en Australië. Uit dat onderzoek kwam naar voren dat de meerwaarde van Maatwerk in de toenmalige vorm onvoldoende tot uiting kwam. Tegelijkertijd bleek dat voor succesvolle ondersteuning van innovatie niet zozeer het buiten toepassing laten van regels bepalend is, maar vooral tijdigheid, voorspelbaarheid en goede vindbaarheid van regels en actieve begeleiding door en de mogelijkheid om vroegtijdig met de toezichthouder te spreken over de toepassing van regels op innovatieve toepassingen. Daarom is ervoor gekozen om Maatwerk voor innovatie (regulatory sandbox) niet voort te zetten en de InnovationHub te versterken.

De InnovationHub is het gezamenlijke laagdrempelige loket van DNB, AFM en de Autoriteit Consument en Markt (ACM) waar zowel bestaande financiële instellingen als nieuwe marktpartijen terechtkunnen met concrete vragen over toezicht en regelgeving rond innovatieve financiële producten, diensten en bedrijfsmodellen. Dit helpt marktpartijen om vroeg in hun innovatieproces duidelijkheid te krijgen en stelt de toezichthouders tegelijkertijd in staat om nieuwe marktontwikkelingen en mogelijke knelpunten in regelgeving vroegtijdig te signaleren.

---

[22] Zie onder 'Toezegging Bankenraamwerk' in het verslag van de Eurogroep en de informele Ecofinraad van 18-19 september 2026.

De ruimte voor innovatie binnen de toezichtkaders staat los van de lopende onderhandelingen over de digitale euro en de wetgeving over *open finance*. Wel delen deze drie initiatieven het doel om meer innovatie mogelijk te maken in de Europese bancaire sector, waarover in de EU nog onderhandeld wordt en nog niet besloten is over de invoering.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PRO-fractie

De leden van de PRO-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het Fiche Mededeling concurrentievermogen bankensector en de eengemaakte markt voor bankdiensten. Ze hebben nog enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de PRO-fractie lezen dat de commissie ook met voorstellen komt die crediteuren en deposanten beschermen. Kan de minister nader toelichten op welke wijze deposanten beter beschermd worden in de voorstellen? Wordt de depositogarantie uitgebreid? Daarnaast vragen deze leden op welke wijze de Commissie de diversificatie van staatsobligaties wil stimuleren? Welke instrumenten zet het daarvoor in? Hoe ziet de minister dit in het licht van de oplopende staatsschuld in Frankrijk en het daarmee samenhangende afgenomen vertrouwen?

De Commissie is, zoals beschreven in de mededeling, voornemens om het voorstel uit 2015 ten aanzien van een EDIS te vervangen door een nieuw voorstel, onder meer om bestaande zwakke punten ten aanzien van liquiditeitstekorten binnen DGS-fondsen te adresseren. Daarnaast beoogt het voorstel disproportionele consequenties van het falen van grensoverschrijdende banken voor onder andere nationale begrotingen van (host)lidstaten en DGS-fondsen te voorkomen.

De mededeling van de Commissie kondigt in dit kader een aantal nieuwe voorstellen aan, onder meer ten aanzien van de depositogarantie en het adresseren van risico's als gevolg van hoge concentraties staatsobligaties op bankbalansen. De mededeling bevat daarentegen nog geen concrete invulling van de vormgeving van beide voorstellen. Een inhoudelijke beoordeling, bijvoorbeeld ten aanzien van de uitbreiding van de depositogarantie of hoe de Commissie diversificatie van staatsobligaties beoogt, is daarmee nog niet mogelijk.

Gezien de recente ontwikkelingen in staatsobligatiemarkten en zorgen over schuldhoudbaarheid vindt het kabinet het nog altijd van belang om dit risico te adresseren in het kapitaalraamwerk.

De leden van de PRO-fractie kijken met zorgen tegen het voorstel aan om de toezichthouder de mogelijkheid te ontnemen bankspecifieke verhogingen van de leverage ratio te kunnen opleggen. Hoe kijkt de minister tegen deze specifieke maatregel aan? Is het afschaffen van de bevoegdheid voor de toezichthouder om bankspecifieke maatregelen te nemen ten aanzien van de leverage ratio een rode lijn voor dit kabinet?

Dit instrument wordt relatief beperkt, maar wel voor specifieke risico's, gebruikt. Binnen de bankenunie heeft de toezichthouder aan 14 significante banken een Pijler II leverage ratio eis opgelegd, variërend van 0,10 tot 0,30% (bovenop de uniforme minimum leverage ratio van 3% die voor elke bank geldt).[23]

Het afschaffen van deze bevoegdheid betekent dat toezichthouders een gericht instrument missen om excessieve hefboomfinanciering (leverage) te adresseren, terwijl het instrument weinig regeldruk kent, doordat de leverage ratio een simpele eis is. Het wegvallen van dit instrument is vooral relevant voor risico's die niet of onvoldoende via andere, risicogewogen, eisen worden geadresseerd. Specifieke risico's van excessieve hefboomfinanciering bij individuele banken kunnen bijvoorbeeld ontstaan door blootstellingen die niet volledig zichtbaar zijn in de omvang van de balans, zoals derivaten, financieringstransacties of verplichtingen buiten de balans. Omdat relevante risico's in de toekomst kunnen oplopen, is het kabinet voorlopig, in de aanloop naar de concrete voorstellen van de Commissie, van oordeel dat het niet passend is om deze bevoegdheid van de toezichthouder te schrappen. Daarbij

[23] https://www.bankingsupervision.europa.eu/activities/srep/pillar-2-requirement/html/index.en.html.

hanteert het kabinet het uitgangspunt dat het prudentieel kader voor banken gericht moet zijn en blijven op het adequaat adresseren van relevante risico's.

Verder lezen deze leden: 'Illustratief voor de incomplete interne markt voor bankdiensten is de vaststelling dat Europese banken gemiddeld meer blootstellingen hebben buiten de EU, dan naar andere lidstaten.' Kan de minister nader toelichten waar banken dan precies tegenaan lopen binnen de EU, waar ze buiten de EU niet tegenaan lopen? Welke specifieke interventies of wetten zouden dan geschrapt moeten worden in bijvoorbeeld Nederland?

Het feit dat Europese banken gemiddeld (licht) meer blootstellingen hebben buiten de EU dan naar andere lidstaten, reflecteert volgens de Europese Commissie enerzijds de mondiale activiteiten van bepaalde Europese bankengroepen. Anderzijds laat dit volgens de Commissie zien dat barrières voor activiteiten in derde landen kennelijk niet veel hoger zijn dan barrières voor grensoverschrijdende activiteiten in de EU. Dit bestaat onder meer uit prudentiële barrières, zoals de beperkingen in het vrij alloceren van liquiditeit en kapitaal binnen een pan-Europese bankengroep. Het kabinet wil deze beperkingen verminderen door stappen te zetten naar een verdere volmaking van de bankenunie. Daarnaast zijn er niet-prudentiële barrières, zoals verschillen in het nationale insolventierecht. Voor stappen op de niet-prudentiële barrières verwijst het kabinet naar het antwoord op de eerdere vraag hierover van D66.

Kan de minister heel duidelijk uitsplitsen welke vormen van verlaging van kapitaal en buffereisen precies worden voorgesteld door de Europese Commissie?

De in juli door de Europese Commissie gepubliceerde mededeling vormt de basis voor de wetsvoorstellen die in het eerste kwartaal van 2027 worden verwacht. Deze mededeling geeft dus alleen richting aan de voorstellen waar de Commissie mee wil komen en bevat nog geen concrete voorstellen. Het is dus niet mogelijk om precies aan te geven welke verlaging de Commissie voorstelt. Ook bevat het rapport diverse richtingen die zowel met, als zonder verlaging van eisen gerealiseerd zouden kunnen worden, zoals het samenvoegen en meer consistentie aanbrengen in het gebruik van macroprudentiële buffers. Verder kunnen ook voorstellen op andere gebieden implicaties hebben voor kapitaalniveaus voor de betreffende banken, bijvoorbeeld rondom proportionaliteit.

Wel is duidelijk over welke kapitaal- en buffereisen de Commissie nadenkt. Hieronder vindt u een overzicht van maatregelen waar de Commissie aanpassingen overweegt. De Commissie kan ook met voorstellen komen over andere onderwerpen die niet specifiek in het rapport zijn uitgelicht.

Onderwerp	**Beschrijving**
Transitiemaatregel kapitaaleisen bedrijven zonder externe kredietbeoordeling	Hier geldt ter infasering van de internationale Bazelstandaarden momenteel een tijdelijke verlaging van kapitaaleisen voor bedrijven zonder externe rating, mits interne modellen lage verliesverwachtingen laten zien.
Transitiemaatregel kapitaaleisen hypotheken	Hier geldt ter infasering van de Bazelstandaarden momenteel een tijdelijke verlaging van kapitaaleisen voor hypotheken via een lidstaatoptie, mits verliezen t/m een LTV-ratio[24] van 55% afgelopen acht jaar laag zijn.

[24] Een LTV-ratio geeft weer hoe hoog een hypotheek of lening is ten opzichte van de waarde van het onderpand. Een lager percentage betekent dat de lening laag is ten opzichte van de woningwaarde.

Gespecialiseerde kredietverlening, zoals projectfinanciering en financiering van infrastructuur en handelsfinanciering	Hier gelden ook bepaalde tijdelijke infaseringsregelingen.
Marktrisico (eisen voor handelsactiviteiten banken)	Aanpassing van eisen voor marktrisico. Dit gaat om de prudentiële weging van verschillende gespecialiseerde financieringsvormen, zoals leningen voor handelsfinanciering en infrastructuur.
Outputvloer (garandeert minimum hoeveelheid kapitaal)	De outputvloer is het kernelement van de recente Bazelhervormingen en zorgt voor meer vergelijkbaarheid en robuustheid van kapitaaleisen van banken.
Bankspecifieke eisen (eisen individuele instellingen)	De Commissie overweegt pijler 2 eisen ten aanzien van de leverage ratio te verwijderen. Deze bankspecifieke eisen zijn gericht op risico's die niet door pijler 1 (krediet-, markt- en operationele risico's) worden gedekt. De Commissie wil ook met voorstellen komen ten aanzien van de niet-bindende pijler 2 verwachtingen die toezichthouders kunnen vaststellen.
Macroprudentieel (eisen systeemrisico's)	De Commissie gaat voorstellen doen die leiden tot meer consistentie in de toepassing van macroprudentiële instrumenten en een kleiner aantal buffers. Die hebben betrekking op de contracyclische kapitaalbuffer, de systeemrisicobuffer en de buffer voor systeemrelevante banken.
Resolutie (raamwerk afwikkeling falende banken)	De Commissie gaat het resolutieraamwerk rondom Minimum Requirements for Own Funds and Eligible Liabilities (MREL) herzien om het meer in lijn te brengen met internationale standaarden en diverse procedures te versimpelen.

De leden van de PRO-fractie lezen: "De impact van prudentiële regelgeving op financieringslasten is beperkt, al benoemt DNB dat regelgeving wel de keuze van banken in de allocatie van de financiering kan beïnvloeden." Kan dit zo gelezen worden dat de minister hier weinig ruimte voor aanpassingen ziet?

Het kabinet is van mening dat met name verdere integratie van de Europese bankensector van belang is om het concurrentievermogen van banken te versterken. Dit standpunt wordt ondersteund door de analyse van DNB, waaruit blijkt dat kapitaaleisen doorgaans niet de beperkende factor zijn bij kredietverlening.

Dat betekent niet dat het kabinet geen ruimte ziet om het regelgevend kader op onderdelen te versimpelen en te harmoniseren. De hervormingen van het bankenraamwerk hebben weliswaar geleid tot stabiele en weerbare banken, maar hebben het raamwerk ook complex gemaakt. Het is goed dat de Commissie dit raamwerk tegen het licht houdt en met gerichte voorstellen komt die het raamwerk eenvoudiger maken. Deze voorstellen kunnen bijvoorbeeld overlap tussen kapitaaleisen of -buffers wegnemen of zorgen dat eisen meer risicogebaseerd zijn. Daarbij vindt het kabinet het belangrijk dat de financiële stabiliteit en veerkracht van banken behouden blijft.

De leden van de PRO-fractie lezen dat het kabinet zich kan vinden het voornemen van de Europese Commissie om scherper toe te zien op nationale interventies ten aanzien van fusies en overnames die in strijd zijn met Europese regelgeving. Kan de minister een aantal voorbeelden geven waarbij een fusie niet doorging door nationale interventies? En kan de minister daarbij ook uitleggen toelichten waarom die interventie werd gepleegd? En onder welke wet die interventie valt?

Bij fusies en overnames wordt getoetst of deze gevolgen hebben voor concurrentie en of deze de mededinging significant belemmeren. Bij grote fusies en overnames met een Europese dimensie is de Europese Commissie bevoegd. Kleinere, niet-grensoverschrijdende concentraties vallen onder het toezicht van de nationale mededingingsautoriteit, in Nederland de ACM. Voor fusies en overnames in de bankensector gelden daarnaast extra toetsingscriteria. Die volgen uit de kapitaalvereistenrichtlijn (CRD). De ECB toetst dan op de reputatie van de kopende partij en haar dagelijks bestuur, de financiële soliditeit van de betrokken entiteiten en de invloed van de overname op het naleven van de prudentiële vereisten en besluit op basis daarvan, met inspraak van nationale centrale banken, of ze een verklaring van geen bezwaar verleent voor de fusie of overname.

Het is niet goed mogelijk om te zeggen waar fusies en overnames niet doorgingen door toezichthouders. Gesprekken tussen toezichthouders en fuserende partijen zijn immers vertrouwelijk. Er zijn voorbeelden uit het verleden waarbij overnames in de bankensector om andere redenen niet doorgingen, zoals de overname van Banco BPM door UniCredit of de overname van Banco Sabadell door BBVA. De redenen daarvan zijn echter divers en niet altijd toe te wijzen aan nationale interventies of regelgeving. Op dit moment ziet het ernaar uit dat de overname van Commerzbank door UniCredit wel doorgaat. Hier zijn in Duitsland eerder wel zorgen over geuit, bijvoorbeeld vanwege onzekerheid over de gevolgen voor werkgelegenheid en de kredietverlening aan Duitse bedrijven. De ECB toetst daar echter niet op, maar uitsluitend aan prudentiële criteria.

Kan de minister toelichten wat wordt bedoeld met "disproportionele verwatering van kapitaaleisen"? En wat is dan proportionele verwatering van kapitaaleisen?

Banken moeten in goede en slechte tijden de economie kunnen financieren en daar spelen kapitaaleisen een belangrijke rol bij. Goed gekapitaliseerde banken zijn weerbaarder en kunnen ook in periodes van financiële stress de economie ondersteunen. Het kabinet vindt het belangrijk dat eventuele aanpassingen aan het kapitaaleisenraamwerk gericht zijn en onderbouwd zijn door feiten, over bijvoorbeeld afgenomen risico's. Er moet voor worden gewaakt dat versoepeling van kapitaaleisen leidt tot risico's voor de weerbaarheid van banken en de financiële stabiliteit.

Acht de minister het bevorderen van de concurrentiekracht van Europese banken essentieel in het licht van het artikel 'Verschil in winstgevendheid Europese en Amerikaanse banken krimpt', uit ESB?

Europese banken zijn van groot belang voor de Europese economie. Zij verstrekken leningen aan huishoudens en bedrijven en dragen daarmee bij aan innovatie en economische groei in Europa. Europa staat op dit moment voor grote uitdagingen en daar zijn veel investeringen voor nodig. Een sterke bankensector is hiervoor nodig. Wanneer Europese banken voldoende schaalgrootte en efficiëntie hebben, kunnen zij beter concurreren met internationale partijen en huishoudens en bedrijven voorzien van kredietverlening.

Het ESB-artikel concludeert dat verschillen in winstgevendheid van Europese en Amerikaanse banken niet zozeer worden toegerekend aan eventuele verschillen in kapitaaleisen. Er zijn wel andere grote uitdagingen waar de Europese bankensector voor staat. Zo is de Europese bankensector sterk gefragmenteerd. Barrières op de interne markt, verschillen in regelgeving en toezicht en complexe regels kunnen banken belemmeren om grensoverschrijdend te opereren. Hierdoor blijven schaalvoordelen onbenut en wordt kapitaal niet altijd efficiënt binnen de EU ingezet. Het is belangrijk dat hier stappen

worden gezet, zodat banken in staat zijn op de gehele Europese markt te concurreren en de Europese economie efficiënt van financiering te voorzien.

De leden van de PRO-fractie lezen met verbazing dat de Commissie ook mogelijke aanpassingen in kaart zal brengen omtrent beloningen in de bankensector, dit met het oog op het belang van voldoende talent in de bankensector. Hoe kijkt de minister tegen de versoepeling van bonusregels aan? Deelt de minister dat bonussen tot perverse prikkels kunnen leiden en dat deze onderdeel van het probleem waren van de financiële crisis?

Het kabinet deelt het standpunt dat de beloningsstructuur binnen een financiële onderneming tot perverse prikkels kan leiden. Een tekortschietende governance bij banken, waaronder een ongezonde beloningscultuur, was een van de oorzaken van de financiële crisis. Het kabinet zal dit aspect meewegen bij de boordeling van de eventuele voorstellen. Pas als de Europese Commissie met eventuele aanpassingen komt, kan het kabinet beoordelen of de maatregelen een goed evenwicht vinden tussen het versterken van het concurrentievermogen van de financiële sector en het minimaliseren van perverse prikkels die leiden tot het nemen van excessieve risico's.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van het fiche 'Mededeling concurrentievermogen bankensector en de eengemaakte markt voor bankdiensten'. Naar aanleiding hiervan hebben zij nog enkele vragen.

Allereerst lezen de leden van de PVV-fractie dat de Commissie voorstellen gaat doen die leiden tot meer consistentie in de toepassing van macroprudentiële instrumenten en een kleiner aantal buffers. Deze leden willen weten welke risico's dit met zich mee zal brengen. Kan de minister tevens motiveren of en waarom het kabinet hiermee in zal stemmen?

Op dit moment heeft de Commissie nog geen concrete voorstellen gepubliceerd hoe het aantal buffers verkleind zal worden en consistenter zal worden toegepast. Het kabinet staat wel positief ten opzichte van het voornemen, omdat het helpt om overlap tussen buffers te beperken en meer consistentie in de toepassing te bereiken.

Een kleiner aantal buffers creëert niet noodzakelijkerwijs risico's, zolang het niveau van de buffers in lijn blijft met de risico's voor banken en voor de financiële stabiliteit. De beoordeling van de concrete Commissievoorstellen zal vooral afhangen van de wijze waarop buffers worden samengevoegd en op welke wijze er meer consistentie wordt bereikt. Het kabinet ziet daarbij op voorhand twee belangrijke aandachtspunten. Allereerst wil het kabinet waken voor een significante verlaging van macroprudentiële buffers die niet voortvloeit uit lagere risico's, bijvoorbeeld een verlaging van buffers voor systeemrelevante banken. Ten tweede wil het kabinet ervoor waken dat er voor bepaalde relevante financiële stabiliteitsrisico's toezichtinstrumenten overblijven om deze risico's effectief en efficiënt te adresseren, bijvoorbeeld ten aanzien van bubbels in vastgoedmarkten.

Met deze aandachtspunten in gedachten zal het kabinet te zijner tijd de concrete Commissievoorstellen beoordelen.

Voorts merken de leden van de PVV-fractie op dat de Commissie voornemens is haar voorstel uit 2015 voor een Europees depositogarantiestelsel (EDIS) te vervangen door een nieuw voorstel. Daarbij geeft het kabinet aan dat vervolmaking van de bankenunie onderdeel is van het coalitieakkoord en een belangrijk onderdeel zal zijn van de inzet richting de Commissie.

Deze leden willen weten of en waarom het kabinet zal instemmen met een nieuw voorstel voor een EDIS, waarmee Nederlandse belastingbetalers uiteindelijk op kunnen draaien voor het falen van banken in andere EU-

lidstaten. Welke voorwaarden stelt het kabinet aan het instemmen met een nieuw voorstel voor een EDIS? Tevens willen de leden van de PVV-fractie weten of het kabinet van mening is dat er voldoende risicoreducerende stappen zijn gezet en zo ja, welke zijn dit?

Allereerst ziet het kabinet de toegevoegde waarde van een EDIS, onder meer omdat het combineren van privaat gefinancierde achtervangfondsen de slagkracht om problemen in de financiële sector aan te pakken vergroot en de risico's voor nationale overheden – en daarmee de belastingbetaler - beperkt. Tegelijkertijd is het kabinet van mening dat stappen ten aanzien van verdere risicodeling gepaard moeten gaan met verdere risicoreductie, om de verwevenheid tussen banken en overheden te verminderen.

In dat licht merkt het kabinet op dat er al verschillende stappen zijn gezet om de risico's binnen de bankensector terug te dringen. Zo zijn buffers van banken verhoogd, toezicht op niet-presterende leningen (NPLs) aangescherpt, en is er een mechanisme ingevoerd voor als banken falen om belastingbetalers beter te beschermen. Het verslag van de Eurogroep en informele Ecofinraad van september 2026 gaat onder meer in op de stappen die de EU heeft gezet om te voorkomen dat de belastingbetaler aan de lat staat bij bankverliezen[25].

Tegelijkertijd zijn er nog altijd onderdelen van het raamwerk die nopen tot verdere risicoreductie, zoals het verminderen van de verwevenheid van banken en overheden (de *sovereign bank nexus*). Om die reden is het afbouwen van hoge concentraties van binnenlandse overheidsobligaties op bankbalansen onderdeel van de Nederlandse inzet voor het voltooien van de bankenunie.

Tegen deze achtergrond verwelkomt het kabinet het voornemen van de Commissie om hoge concentraties van staatsobligaties op bankbalansen te adresseren en diversificatie van staatsobligatieportfolio's op bankbalansen te stimuleren. Het kabinet zal de toekomstige voorstellen in samenhang beoordelen. Naar verwachting worden deze in het eerste kwartaal van 2027 gepubliceerd.

Verder lezen de leden van de PVV-fractie dat de Commissie de effectiviteit van de huidige Europese beloningsregels voor banken en de impact daarvan op het concurrentievermogen zal onderzoeken. Zij willen weten waarom er ruimte wordt gemaakt voor het onderzoeken of de beloningsregels voor banken in de EU kunnen worden versoepeld. In hoeverre werkt dit een nieuwe kredietcrisis in de hand en zal het kabinet instemmen met een verdere versoepeling voor de beloningsregels voor banken?

Momenteel is nog niet duidelijk of en wat de Europese Commissie wil voorstellen met betrekking tot de beloningsregels. Als de Commissie een wetgevingsvoorstel publiceert, dan zal het kabinet de Tweede en Eerste Kamer hier over informeren via een BNC-fiche. Bij het bepalen van het standpunt heeft het kabinet aandacht voor het minimaliseren van perverse prikkels die leiden tot het nemen van excessieve risico's. Tegelijkertijd heeft het kabinet ook oog voor de onwenselijke gevolgen van nationale koppen voor het concurrentievermogen van de financiële sector

Tevens willen de leden van de PVV-fractie weten of het klopt dat de Commissie overweegt ook het bonusplafond voor bankiers die transacties met een hoog risico uitvoeren, zoals handel in complexe derivaten, te verhogen of te schrappen. Hoe de minister beoordeelt dit? Zal het kabinet hiermee instemmen?

Het is nog niet duidelijk of en welke aanpassingen de Commissie voor ogen heeft. Als de Commissie een voorstel publiceert, zal het kabinet dit voorstel appreciëren en u hierover informeren.

Ten slotte willen de leden van de PVV-fractie weten in hoeverre de voorgestelde 'spaar- en investeringsunie' leidt tot een verdere uitbreiding van de bureaucratie en macht van de ongekozen Europese instanties, zoals de EBA en

---

[25] Zie onder 'Toezegging Bankenraamwerk' in het verslag van de Eurogroep en de informele Ecofinraad van 18-19 september 2026.

de nieuwe AMLA. In hoeverre is de uitbreiding van het mandaat van de EBA en AMLA wenselijk? En wat betekent dit voor de nationale instanties, zoals de AFM en DNB?

Een belangrijke stap voor het verder brengen van de spaar- en investeringsunie (SIU) is versterking van het toezicht op Europees niveau. Dit bevordert schaal en integratie van de EU-markt door het wegnemen van barrières, waarmee de financiële sector beter kan bijdragen aan het financieren van de reële economie. Ook zorgt dit voor een lagere regeldruk voor marktpartijen, doordat meer regels hetzelfde zijn en op dezelfde wijze worden uitgelegd door toezichthouders in de hele Unie.[26] Hierbij wordt zowel gewerkt aan het centraliseren van toezicht op significante (grensoverschrijdend opererende) instellingen als verdere harmonisatie van (de uitvoering van) nationaal toezicht op kleinere marktpartijen.

Voor de bankensector is het toezicht al grotendeels geharmoniseerd en vergaand gecentraliseerd. Zo is de ECB binnen de bankenunie al langer verantwoordelijk voor het toezicht op grote banken en draagt de EBA bij aan consistente toepassing van regels via het ontwikkelen van technische standaarden en richtsnoeren. Dat laatste geldt ook voor de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA). Met het MISP worden bovendien stappen gezet om ESMA een grotere rol in het directe toezicht op de kapitaalmarkt te geven. Tegelijkertijd geldt, zoals ook toegelicht in het BNC-fiche over het MISP en het schriftelijk overleg hierover, dat nationale toezichthouders een belangrijke rol behouden. Zo blijft de AFM vertegenwoordigd in het bestuur van ESMA en wordt zij, net als DNB, door ESMA betrokken bij het toezicht op Nederlandse marktpartijen ten behoeve van coördinatie van toezichtbevoegdheden die op nationaal niveau blijven.[27]

In haar mededeling over het concurrentievermogen van de bankensector geeft de Commissie aan dat ze onderzoekt of het nodig is om het mandaat van de EBA te herzien. Het kabinet is positief over initiatieven die bijdragen aan minder rapportagelasten, meer harmonisatie van kapitaaleisen of efficiëntere samenwerking tussen de EBA en andere autoriteiten. Het is echter onduidelijk hoe dit via een herzien mandaat van de EBA bereikt kan worden. Het kabinet is kritisch op eventuele concurrentiemandaten voor financiële toezichthouders en is van mening dat het bevorderen van concurrentie een verantwoordelijkheid is van de Commissie. Zodra de Commissie met concrete voorstellen komt, zal het kabinet hier een definitieve positie op innemen.

De oprichting van AMLA is geregeld via de oprichtingsverordening van AMLA, die is goedgekeurd door de Europese Raad en het Europees Parlement en daarmee de instemming heeft van gekozen instanties. In algemene zin is het zo dat het doel van de Commissie en AMLA is om op anti-witwasterrein voor geharmoniseerde regels in de EU te zorgen. Tot nu toe is die bevoegdheid belegd bij lidstaten en nationale toezichthouders. Die bevoegdheid wordt overgeheveld naar AMLA. Het kabinet vindt dit wenselijk, omdat verschillende regels binnen de EU leiden tot oneerlijke concurrentie en, in het geval van witwassen, tot een waterbedeffect waarbij criminelen naar het land gaan waar de regels het minst streng worden gehandhaafd. Door harmonisatie wordt dat effect gemitigeerd. Het mandaat van AMLA wordt in die zin uitgebreid, namelijk dat deze de regels op anti-witwasterrein preciezer mag uitwerken dan tot nu toe gebeurde, om zo harmonisatie te bevorderen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het fiche over de mededeling inzake het concurrentievermogen van de bankensector. Deze leden zijn van mening dat een internationaal concurrerende Europese bankensector van cruciaal belang is voor het versterken van het Europese verdienvermogen, de concurrentiekracht en de strategische autonomie. Zij verwelkomen daarom het initiatief van

[26] Kamerstukken II, 2024–2025, 22 112, nr. 4043.

[27] Kamerstukken II, 2025–2026, 22 112, nr. 4241; Kamerstukken II, 2025–2026, 22 112, nr. 4324.

de Europese Commissie om het concurrentievermogen van de bankensector te versterken. Alhoewel zij op hoofdlijnen positief staan tegenover de voorstellen van de Commissie en de appreciatie van het kabinet, hebben zij hierover nog enkele vragen ter verduidelijking en aanscherping.

De leden van de CDA-fractie constateren dat de Europese Commissie voorstellen aankondigt ten aanzien van de output floor en de overgangsmaatregelen voor leningen aan bedrijven zonder externe kredietbeoordeling en laagrisicohypotheken. Deze leden hebben tijdens het commissiedebat Financiële markten van 1 juli 2026 reeds aandacht gevraagd voor het belang van deze maatregelen voor de Nederlandse kredietverlening.

Hoewel de Commissie de gevolgen voor het concurrentievermogen van Europese banken erkent, blijft onduidelijk welke concrete aanpassingen zij voor ogen heeft. Welke inzet kiest de minister op dit punt? Is de minister bereid zich in Europees verband in te zetten voor het structureel behouden van gunstigere risicowegingen voor bedrijven zonder externe kredietbeoordeling en laagrisicohypotheken? Welke ruimte bieden de internationale Bazel-afspraken hiervoor?

Het kabinet is van mening dat het concurrentievermogen van banken met name verbeterd kan worden door de markt voor bankdienstverlening verder te integreren en grensoverschrijdende Europese concurrentie beter mogelijk te maken en zet zich daarvoor in. Zo laat onderzoek van het IMF zien dat de huidige beperkingen op bancaire integratie substantiële kosten met zich meebrengen en dat het Europese BBP met 2 procentpunt zou kunnen toenemen door meer integratie. De Commissie heeft inderdaad nog geen concrete wetsvoorstellen gepubliceerd hoe ze deze verbetering van integratie wil bereiken en evenmin hoe ze andere aanpassingen in het raamwerk van kapitaal- en liquiditeitseisen wil vormgeven.

De huidige transitiemaatregelen voor bedrijven zonder externe kredietbeoordeling en voor laagrisicohypotheken zijn beide infaseringsregelingen richting implementatie van de internationale Bazelstandaarden. Het permanent maken van deze transitiemaatregelen is een afwijking van de Bazelstandaarden. De antwoorden op onderstaande vragen gaan hier uitgebreider op in.

Daarnaast vragen de leden van de CDA-fractie met welke andere lidstaten de minister optrekt om de Nederlandse inzet op dit punt kracht bij te zetten.

Momenteel heeft de Commissie nog geen wetsvoorstellen gepubliceerd en zijn daarover geen onderhandelingen tussen lidstaten. Wel brengt Nederland in de Ecofinraad en de Eurogroep de Nederlandse inzet naar aanleiding van de mededeling van de Commissie naar voren. In de aanloop naar de voorstellen van de Commissie die begin volgend jaar worden verwacht, onderzoekt het kabinet met welke lidstaten we te zijner tijd gezamenlijk kunnen optrekken.

De leden van de CDA-fractie constateren dat de Europese Commissie zelf erkent dat de EU de internationale Bazel-standaarden op onderdelen strikter toepast dan andere jurisdicties, terwijl de implementatie in onder meer de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk afwijkt of vertraging oploopt.

Kan de minister specifiek inzichtelijk maken hoe andere grote jurisdicties omgaan met de risicoweging van leningen aan bedrijven zonder externe kredietbeoordeling en laagrisicohypotheken bij de toepassing van de output floor? Welke gevolgen hebben deze verschillen voor het internationale concurrentievermogen van Europese banken? Hoe worden deze verschillen betrokken bij de Nederlandse inzet ten aanzien van het al dan niet structureel behouden van de Europese overgangsmaatregelen?

Het vergelijken van raamwerken tussen jurisdicties is ingewikkeld. Hieronder staan niettemin de meest relevante verschillen voor drie relevante jurisdicties: de VS, het VK en Zwitserland. De risicogewichten voor bedrijven en hypotheken zijn onderdeel van de beheersing van kredietrisico, ofwel het risico op verliezen als gevolg van niet nakomen van verplichtingen. In zijn algemeenheid is het belangrijkste verschil dat de EU de Bazelstandaarden toepast op alle banken, ongeacht in welke mate zij internationaal actief zijn. In de VS gelden deze standaarden alleen voor de grootste banken. Ten aanzien van kredietrisico is de VS juist

traditioneel strenger dan de EU. De VS gaat hier verder dan de Bazelstandaarden, al is de verwachting dat dit met de voorgenomen implementatie van de laatste aanpassingen van Bazelstandaarden in de toekomst afneemt. De EU kent daarentegen al enige tijd afwijkingen van de Bazelstandaarden ten aanzien van kredietrisico, zoals 24% lagere kapitaaleisen voor het MKB. Kapitaaleisen in het VK en Zwitserland zijn overwegend conform de Bazelstandaarden.

De Bazelstandaarden laten twee manieren toe om kapitaaleisen voor kredietrisico te berekenen, namelijk via een zogenoemde standaardbenadering of via interne modellen van banken zelf, mits die aan de gestelde voorwaarden voldoen. De zogenaamde 'outputvloer' beperkt de ruimte voor interne modellen, doordat de hiermee berekende kapitaaleisen gemiddeld over alle blootstellingen van een bank niet lager mogen zijn dan 72,5% van de standaardbenadering. De VS is strenger dan de Bazelstandaarden door geen interne modellen toe te staan voor het berekenen van kredietrisico. Daardoor is de outputvloer overbodig en zal die in de VS niet van toepassing zijn voor kredietrisico. Grote Europese, Britse en Zwitserse banken gebruiken wel interne modellen en hebben te maken met de outputvloer.

Geen van deze drie jurisdicties heeft de risicogewichten voor hypotheken structureel verlaagd ten opzichte van de Bazelstandaarden. De EU heeft dat wel tijdelijk gedaan met een infaseringsregeling.

Wat betreft de risicoweging van leningen aan bedrijven zonder externe kredietbeoordeling is de vergelijking complexer.[28] Afhankelijk van de grootte en kredietwaardigheid van het bedrijf kan de ene jurisdictie gunstiger zijn dan de andere. Over het algemeen geldt dat leningen aan grotere kredietwaardige bedrijven zonder externe kredietbeoordeling veelal een iets gunstiger risicogewicht zouden krijgen in het risicoraamwerk van een bank in de VS (65%) of het VK (47%) dan in de EU of Zwitserland (72,5%), mits aan voorwaarden is voldaan. Kredietwaardige MKB-ondernemingen hebben juist gunstigere risicogewichten in de EU (55%) dan in de VS (65%), het VK (61%) en Zwitserland (72,5%). Dat komt door de Europese afwijking van de Bazelstandaarden voor het MKB. Minder kredietwaardige bedrijven krijgen in het VK een hoger risicogewicht dan in de EU. Bedrijven met externe kredietbeoordeling zijn in de EU, het VK en Zwitserland juist beter af dan in de VS qua risicogewicht.[29]

De impact op het concurrentieniveau van Europese banken is, gezien de verschillen tussen deze jurisdicties, niet eenduidig. Allereerst geldt dat er geen directe concurrentie is tussen banken uit deze jurisdicties bij deze kredietverlening, omdat kredietverlening aan Europese bedrijven en huishoudens veelal plaatsvindt vanuit banken die gevestigd zijn in Europa. Een indirect effect op de concurrentie kan ontstaan als Europese banken onnodige kosten zouden moeten maken door disproportionele eisen, wat de verhouding tussen hun kosten en inkomsten beïnvloedt. Bovenstaande vergelijking laat echter zien dat de verschillen niet van die orde van grootte zijn. Ook laten diverse studies, waaronder van de ECB[30], zien dat kapitaaleisen van de grootste Europese banken hoger zouden zijn indien zij aan het Amerikaanse

---

[28] Hier geldt dat de Bazelstandaarden twee opties bevatten, voor twee soorten jurisdicties. Kapitaaleisen zouden gemiddeld genomen vergelijkbaar moeten zijn tussen beide opties. Het zijn allebei opties die gelden onder de standaardbenadering, maar in de EU, het VK en Zwitserland via de outputvloer doorwerken naar banken met interne modellen.
De eerste optie is voor jurisdicties waarbij externe kredietbeoordelingen niet gebruikt kunnen worden bij het berekenen van kapitaaleisen (zoals de VS). Het risicogewicht is dan standaard 100% en kan onder voorwaarden 65% zijn. De VS wil deze eisen conform de Bazelstandaarden implementeren, behalve dat het één voorwaarde versoepelt waardoor leningen aan meer bedrijven in aanmerking komen voor het risicogewicht van 65%.
De tweede optie is voor jurisdicties waar het wel toegelaten is externe kredietbeoordelingen te gebruiken (zoals de EU, het VK en Zwitserland). Voor bedrijven met een externe kredietbeoordeling variëren risicogewichten met tussen de 20% en 150%. Voor bedrijven zonder externe kredietbeoordeling is die 100%. Zwitserland heeft deze regeling geïmplementeerd conform de Bazelstandaarden. Voor het VK geldt hetzelfde, behalve dat het risicogewicht van 100% voor bedrijven zonder externe kredietbeoordeling is opsplitst in of 65% onder voorwaarden of juist 135%. De EU heeft het onder voorwaarden tijdelijk mogelijk gemaakt een risicogewicht van 65% i.p.v. 100% toe te passen voor bedrijven zonder externe kredietbeoordeling bij het berekenen van de outputvloer. Hierbij geldt in de EU ook nog de verlaging van de kapitaaleisen voor MKB met 24%, in tegenstelling tot in Zwitserland en het VK.

[29] De genoemde percentages zijn inclusief de outputvloer en na infasering van de Bazelstandaarden, voor banken die interne modellen gebruiken (in de EU, het VK en Zwitserland).

[30] https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecb.op387.en.pdf

kapitaalraamwerk zouden zijn onderworpen. Klaarblijkelijk zijn kapitaaleisen niet de verklaring voor de betere concurrentiepositie van Amerikaanse banken. Het kabinet ziet hier vooral het belang van verminderen van barrières voor Europese integratie.

Het kabinet weegt mee in hoeverre de implementatie van Bazelstandaarden in Europa en andere jurisdicties effecten hebben op het gelijke speelveld. Ook bekijkt het kabinet of van andere jurisdicties, zoals het VK, kan worden geleerd. Als de Commissie afwijkingen van de Bazelstandaarden overweegt, dan moeten deze doelgericht zijn en moet ook de samenloop met andere prudentiële regelingen worden betrokken. De uiteindelijke eisen moeten in verhouding staan tot de daadwerkelijke risico's die zich voordoen.

De leden van de CDA-fractie herinneren zich de toezegging van de minister tijdens het commissiedebat Financiële markten van 1 juli 2026 om de specifieke gevolgen van het aflopen van de overgangsmaatregelen voor Nederland in het BNC-fiche inzichtelijk te maken.

Deze leden constateren dat er voor leningen aan bedrijven zonder externe kredietbeoordeling slechts een eerste grove ambtelijke schatting is gemaakt waaruit blijkt dat de rentelasten met enkele tientallen basispunten kunnen stijgen. Voor laagrisicohypotheken ontbreekt een actuele inschatting. Waarom heeft de minister geen uitgebreidere analyse uitgevoerd, zoals tijdens het debat is toegezegd? Kan de minister alsnog inzichtelijk maken wat het aflopen van beide maatregelen concreet betekent voor de financieringskosten van Nederlandse bedrijven en huishoudens en wat de mogelijke gevolgen zijn voor de bredere economie? Kan de minister daarbij ook ingaan op de kosten voor bedrijven die besluiten een externe kredietrating aan te vragen om hogere financieringskosten te voorkomen, inclusief de kosten voor het verkrijgen en onderhouden

Vooruitlopend op de wetsvoorstellen van de Commissie en de bijbehorende impactanalyse is, naar aanleiding van de toezegging in het debat waarnaar de leden van de CDA-fractie verwijzen, deze inschatting gemaakt van de impact op de financieringskosten voor bedrijven zonder externe kredietbeoordeling. Wat betreft het aflopen van de transitiemaatregel voor hypotheken in 2032 wordt geen significant effect op de financieringskosten voor hypotheken verwacht op basis van eerdere ervaringen. DNB heeft per 1 januari 2022 een maatregel ingevoerd waardoor banken tijdelijk extra kapitaal moesten aanhouden vanwege financiële stabiliteitsrisico's in de huizenmarkt. De ervaringen met de introductie van die maatregel geven geen aanleiding om significante impact op financieringskosten van huishoudens te verwachten.

Op dit moment is het lastig om een betere, meer uitgebreide analyse uit te voeren. De daadwerkelijke impact van het aflopen van deze infaseringsmaatregelen in 2032 hangt namelijk in belangrijke mate af van de toekomstige bancaire en marktomstandigheden, zoals financieringskosten en de mate waarin die worden doorberekend, mede onder invloed van concurrentie. Daarnaast heeft de Commissie op dit moment alleen voorstellen op hoofdlijnen aangekondigd en zal pas in het eerste kwartaal van 2027 bekend zijn wat de Commissie concreet voorstelt. De voorstellen zullen worden vergezeld van een impactanalyse.

Ten slotte, de kosten voor het verkrijgen van een externe kredietbeoordeling worden geschat op € 40.000 - € 50.000 en de jaarlijkse kosten voor het onderhouden daarvan op € 30.000 - € 35.000. Dat zijn significante kosten voor sommige bedrijven, als die niet nodig zijn voor het ophalen van vreemd vermogen op de markt. Het kabinet heeft het feit dat veel Europese bedrijven geen externe kredietbeoordeling hebben, omdat ze bankfinanciering hebben, meegewogen in zijn positie. Het kabinet steunt daarom dat de Commissie komt met voorstellen voor bedrijven zonder externe kredietbeoordeling. Wel vindt het kabinet het belangrijk dat dit gebeurt op basis van een zorgvuldige analyse en dat eventuele afwijkingen die de Commissie overweegt, doelgericht moeten zijn en noodzakelijk om te zorgen voor risicogebaseerde eisen.

Daarnaast vragen deze leden waarop de minister zijn terughoudende houding ten aanzien van de overgangsmaatregel voor laagrisicohypotheken baseert, nu een actuele impactanalyse ontbreekt. Kan de

minister nader toelichten welke risico's hij ziet bij het structureel behouden van deze maatregel? In hoeverre wordt daarbij rekening gehouden met de specifieke kenmerken van de Nederlandse hypotheekmarkt en de daadwerkelijke kredietrisico's? En hoe weegt de minister deze risico's af tegen de mogelijke gevolgen voor de hypotheekrente en de kredietverlening?

De overgangsmaatregel voor laagrisicohypotheken is een lidstaatoptie die is ingevoerd ter infasering van de Bazelstandaarden in EU-wetgeving. Banken die in aanmerking willen komen voor tijdelijk lagere kapitaaleisen moeten aan bepaalde voorwaarden voldoen, waaronder een maximaal verlies van 0,25% over een deel van de hypotheekportefeuille over de afgelopen acht jaar. Deze infaseringsregeling eindigt in 2032.

De Commissie overweegt nu of deze tijdelijke maatregel permanent moet worden gemaakt. Deze lidstaatoptie, inclusief de voorwaarden, was echter niet bedoeld en beoordeeld als een permanente afwijking op de Bazelstandaarden. Er is daardoor niet geanalyseerd wat de langetermijneffecten op de financiële stabiliteit zijn bij een permante verlaging van kapitaaleisen, waar het structureel behouden van deze infaseringsmaatregel toe zou leiden. Het kabinet heeft het beeld dat de financiële stabiliteit in dat geval onvoldoende geborgd wordt in de voorwaarden om lagere kapitaaleisen toe te passen. Zo ziet de voorwaarde die gaat over de maximale historische verliezen slechts op verliezen op een deel van de hypotheekportefeuille over de afgelopen acht jaar. Een huizenprijscyclus bedraagt gemiddeld echter 15-20 jaar en het is nodig om de verliezen op de volledige blootstelling in acht te nemen. Hypotheken vormen een groot deel van bankenbalansen in Europa en waren de afgelopen periode in meerdere lidstaten een bron van systeemrisico's. Dit benadrukt het belang om onderschatting van risico's te voorkomen.[31]

Op dit moment heb ik geen reden om een significant effect op de hypotheekrente te verwachten als de infaseringsmaatregel afloopt in 2032. Zoals ook in het antwoord op de vorige vraag aangegeven, geven de ervaringen van de DNB-maatregel die de afgelopen jaren van kracht was geen aanleiding om rekening te houden met negatieve gevolgen voor de hypotheekrente en de kredietverlening. Het marktaandeel van banken in de hypotheekmarkt is in die jaren bijvoorbeeld gegroeid.

Vanwege bovengenoemde redenen is het kabinet in het fiche terughoudend ten aanzien van het permanent maken van deze uitzondering. Het kabinet zal dit definitief beoordelen als het pakket met voorstellen waar de Commissie in het eerste kwartaal van 2027 mee komt – en de bijbehorende impactanalyse – bekend is. De voorstellen moeten een balans houden tussen het in acht nemen van de specifieke kenmerken van de Europese (waaronder ook de Nederlandse) bankensector en het waarborgen van een wereldwijd weerbare bankensector, waar de internationale Bazelstandaarden voor bedoeld zijn.

De leden van de CDA-fractie verwelkomen het voornemen van de Europese Commissie om het vastgelopen EDIS-voorstel uit 2015 te vervangen door een nieuw voorstel voor de herziening en vereenvoudiging van het Europese depositogarantiestelsel. Deze leden delen de ambitie van het kabinet om verdere stappen te zetten richting een voltooide bankenunie. Hoe beoordeelt de minister het huidige Europese krachtenveld? Ziet de minister mogelijkheden om met het nieuwe voorstel eindelijk een doorbraak te bereiken en welke rol wil Nederland daarin spelen?

Het Europese speelveld ten aanzien van de bankenunie is naar verwachting uitdagend, waarbij lidstaten op drie terreinen verdeeld zijn in verschillende samenstellingen: i) het wegnemen van nationale barrières voor grensoverschrijdende bancaire activiteiten, ii) een EDIS en iii) risicoreductie t.a.v. blootstellingen van banken op de nationale overheid.

[31] Een verlaagd risicogewicht van 10% maal een kapitaalseis van grofweg 12,5% verplicht banken zich voor ruim 1% te financieren met eigen vermogen voor een hypothecaire lening.

Het is nog niet duidelijk hoe het nieuwe voorstel ter vervanging van EDIS eruit komt te zien. Het kabinet zal het toekomstige voorstel in samenhang beoordelen, waarbij het als gezegd ook van belang is welke maatregelen de Europese Commissie zal voorstellen in het kader van het adresseren van excessieve concentraties staatsobligaties op bankbalansen.

Tegen de achtergrond van de huidige impasse, het belang van voltooiing van de bankenunie en de stappen die reeds zijn gezet t.a.v. risicoreductie van de Europese bankensector, staat het kabinet open voor alternatieve maatregelen (in plaats van risicogewichten voor staatsobligaties op bankbalansen) die de risico's van staatsobligaties op bankbalansen reduceren. Het kabinet denkt hierbij met name aan een kapitaalopslag die specifiek geldt voor hoge concentraties staatsobligaties van één land op de bankbalans. Uiteindelijk zal het kabinet de verschillende voorstellen op de bankenunie in samenhang beoordelen, waarbij risicodeling voldoende gepaard dient te gaan met risicoreductie.

Het kabinet vindt het van groot belang voor het Europese concurrentievermogen om stappen te zetten richting de voltooiing van de bankenunie. Daarom pleit het kabinet in Brussel voor ambitieuze voorstellen van de Commissie op dit terrein. Ook zet het kabinet zich in voor een gezamenlijke behandeling van de aanstaande voorstellen op versimpeling en integratie, zodat wordt voorkomen dat voortgang op de voorstellen op integratie wordt uitgesteld. Het kabinet draagt deze lijn uit in Europese vergaderingen en in overleg met Europese contacten. Het kabinet agendeert dit onderwerp ook graag op een geëigend moment in de E6-groep.